

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 362/2011-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. augusta 2011 predbežne prerokoval sťažnosť V. M., H., zastúpeného advokátom JUDr. B. M., H., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 235/2010 z 1. decembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. M. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 18. februára 2011 doručené podanie V. M., H. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. B. M., H., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 235/2010 z 1. decembra 2010.

Sťažovateľ ako maloletý porušením pravidiel cestnej premávky spôsobil dopravnú nehodu, pričom na motorovom vozidle spôsobil škodu. V namietanom konaní pred všeobecnými súdmi je žalovaným. Žalobca vyzval sťažovateľa na zaplatenie dlžnej sumy, pretože k jej úhrade nedošlo, a domáhal sa zaplatenia pohľadávky prostredníctvom žaloby podanej Okresnému súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“). Okresný súd rozsudkom č. k. 11 C 645/1994-247 z 12. marca 2009 zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobcovi príslušnú sumu s príslušenstvom, ako aj trovy konania (v prevyšujúcej časti žalobu zamietol). Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) na základe odvolania podaného sťažovateľom rozsudkom č. k. 14 Co/20/2010-421, 14 Co/21/2010-421 zo 7. júla 2010 potvrdil rozsudok okresného súdu v napadnutej časti, ktorou bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi časť zo sumy priznanej okresným súdom s 3 % úrokom z omeškania, a zmenil rozsudok vo výrokoch o náhrade trov konania. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Cdo 235/2010 z 1. decembra 2010 odmietol.

Sťažovateľova sťažnosť smeruje proti tomuto uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného uviedol:

«Touto sťažnosťou ja, V. M., bytom H. v zastúpení advokátom JUDr. B. M., namietam porušenie môjho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v jeho - mojej prítomnosti a aby som sa mohol vyjadriť - ku všetkým vykonaným dôkazom, upraveného v článku 48, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v článku 46, ods. 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky, a práva na prejednanie mojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva chráneného podľa článku 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom - opatrením:

- Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave - ďalej len (Najvyšší súd SR) v konaní vedenom, pod sp. zn. č.: 5 Cdo 235/2010, keď Najvyšší súd SR, ako dovolací orgán - dovolací súd svojím opatrením - vo forme uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k. 5 Cdo 235/2010 zo dňa 01. decembra 2010, ktoré bolo doručené sťažovateľovi dňa 21. 12. 2010 dovolanie sťažovateľa, ako žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 14 Co 20/2010, 14 Co 21/2010 zo dňa 07. júla 2010 odmietol, a to v hrubom rozpore so zákonom - vid' nižšie, ktorý teda namiesto uspokojenia mojich uplatnených nárokov na zrušenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu - rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 14 Co 20/2010, 14 Co 21/2010 zo dňa 07. júla 2010, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu I. stupňa - t. j. rozsudok Okresného súdu v Humennom č. k.: 11 C 645/1994 zo dňa 12. 03. 2009 v znení opravného uznesenia Okresného súdu v Humennom č. k.: 11 C 645/1994-361 zo dňa 18. februára 2010, ako aj nárok na zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa - t. j. rozsudku Okresného súdu v Humennom č. k.: 11 C 645/1994 zo dňa 12. 03. 2009 v znení opravného uznesenia Okresného súdu v Humennom č. k.: 11 C 645/1994-361 zo dňa 18. februára 2010, všetko na základe predmetného dovolania, nakoľko napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj prvostupňového súdu týmto dovolaním ma vady, pre ktoré je dôvod aby sa zrušilo rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu I. stupňa a aby vec bola vrátená súdu I. stupňa na ďalšie konanie - hrubo a nezákonne zasiahol do základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy podľa čl. 127/ Ústavy Slovenskej republiky sťažovateľa, ako to vyplýva z nižšie uvedeného.

Nakoľko je dostatočne preukázané predloženými listinnými dôkazmi, že odporca Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako dovolací súd v dovolacom konaní vedenom na Najvyššom súde SR č. k.: 15 Cdo 235/2010, a v konaní na odvolacom súde vedenom na Krajskom súde v Prešove č. k.: 14 Co 20/2010, 14 Co 21/2010, ako aj v konaní na súde I. stupňa, vedenom na Okresnom súde v Humennom č. k.: 11 C 645/1994 došlo k vadám uvedeným v ust. § 237, písm. f/ O. s. p. a na odvolacom súde aj k vadám podľa ust. § 214 písm. a/ a písm. c/ O. s. p., nakoľko predseda senátu odvolacieho súdu v tejto veci nenariadil odvolacie pojednávanie v rozpore so zákonom a týmto postupom súdu sa sťažovateľovi, ako žalovanému odňala možnosť konať pred súdom. ...

Dovolací súd sa iba zameral, na skutočnosť či bola povinnosť nariadiť odvolacie pojednávanie a dospel k záveru, že nie. Čo však odporuje skutočnému stavu veci. Tento svoj záver však dovolací súd ničím nezdôvodnil, takže konal arbitrárne a svojvoľne.

Tieto zdôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov sú jednak nepresvedčivé a jednak aj nepravdivé.

Nakoniec tiež poukazujeme na ust. § 344 Tr. zák. – kde sa uvádza „kto v konaní pred súdom marí alebo bráni prítomnosti alebo výpovedi účastníka súdneho konania, svedka (čo je daný prípad) dopúšťa sa trestného činu marenia spravodlivosti.

Týmito vyššie uvedenými a navrhnutými dôkazmi zo strany sťažovateľa, ako navrhovateľa majú byť preukázané také skutočnosti, ktoré sú z hľadiska posudzovania nároku uplatňovaného v konaní právne významné, lebo vykonaním navrhnutých dôkazov zo strany navrhovateľa v jeho písomnom podaní zo dňa 06. 03. 2009, a na pojednávaní konanom dňa 08. 03. 2009, resp. 121. 03. 2009 budú a by boli preukázané rozhodné skutočnosti vo vzťahu k tomu, že žalovaný žalobcovi za škodu, ktorá je predmetom sporu nezodpovedá, ale naopak.

Je len samozrejme, že sťažovateľ, ako žalobca v dovolaní namietal jednak vyššie uvedenú skutočnosť podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p., ale súčasne v dovolaní sťažovateľ tiež namietal ďalej tú skutočnosť, že odvolací súd porušil zákon aj tým, že v zmysle ust. § 214 ods. 1, písm. a/, písm. c/ O. s. p. nebolo nariadené odvolacie pojednávanie.

A to tým, že predseda senátu odvolacieho súdu bol podľa ust. § 214, ods. 1, písm. a/ O.s.p. nariadiť odvolacie pojednávanie vždy, ak

- je potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie - čo je daný prípad, a to z vyššie uvedeného dôvodu pokiaľ ide o výsluch svedka - znalca Ing. F. B.

- to vyžaduje dôležitý verejný záujem

- nakoľko písomný znalecky posudok vypracovaný v rámci trestného konania znalcom Ing. F. B. v roku 1993 sa v trestnom spise Pv 1240/93 nenachádza preto je tu dôvodné podozrenie z naplnenia skutkovej podstaty trestného činu marenia spravodlivosti, resp. zneužitia právomoci verejného činiteľa zo strany vyšetrovateľa tejto veci.

- pričom dôležitý verejný záujem predstavuje záujem spoločnosti na vyšetrení a objasnení každého trestného činu

Sťažovateľ, ako žalobca podal svojím podaním riadne svoje odvolanie proti rozsudku súdu I. stupňa z tam uvedených dôvodov. Ďalej riadne a včas podal aj dovolanie z tam uvedených dôvodov. ...

Časový sled vyplýva z obsahu súdneho spisu a z priložených príloh. Ďalšie konanie v tejto veci vedenej na súde I. stupňa, t. j. na Okresnom súde v Humennom č. k: 11 C 645/1994 a na odvolacom súde, t. j. na Krajskom súde v Prešove posledne pod č. k: 14 Co 20/2010, 14 Co 21/2010 a na dovolacom súde, t. j. na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod č. k: 5 Cdo 235/2010 prebiehalo tak ako to vyplýva z predložených dôkazov podľa príloh. ...

Dovolanie možno považovať v súlade s § 243b ods. 1 OSP za účinný právny prostriedok nápravy namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 Dohovoru (podobne ústavný súd už rozhodol vo veciach sp. zn. I. ÚS 31/00, II. ÚS 13/00, II. ÚS 41/03). ...

Sťažovateľ namieta, že Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k.: 5 Cdo 235/2010 z 01. decembra 2010, ktoré bolo doručené sťažovateľovi dňa 21. 12. 2010 a ktorým bolo dovolanie sťažovateľa, ako žalovaného odmietnuté, bolo porušené

- právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a právo sťažovateľa na prejednanie veci na nezávislom a nestrannom súde, vyplývajúce z čl. 6, ods. 1 Dohovoru, z čl. 36, ods. 1 Listiny a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ...

V dôsledku uvedených skutočností má Ústavný sud SR právomoc rozhodnúť o porušení:

- práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a právo sťažovateľa na prejednanie veci na nezávislom a nestrannom súde, vyplývajúce z čl. 6, ods. 1 Dohovoru, z čl. 36, ods. 1 Listiny a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

- práva sťažovateľa, aby sa jej vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jej prítomnosti a aby sa mohla vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom, vyplývajúce z čl. 6, ods. 1 Dohovoru, a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.»

K namietanému porušeniu označených ustanovení ústavy a dohovoru sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uvádza:

„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Bratislave zo dňa 01. decembra 2010, č. k: 5 Cdo 235/2010, ktoré bolo v písomnom vyhotovení doručené právnomu zástupcovi sťažovateľa dňa 21. 12. 2010 bolo porušené právo sťažovateľa tak ako je to uvedené vyššie, a to:

Porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a ust. § 237, písm. f/ O. s. p. v spojitosti s ust. § 214 ods. 1, písm. a, písm. c/ O. s. p. ...

Najvyšší súd Slovenskej republiky s odkazom na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky v tejto súvislosti uviedol (uznesenie NS SR sp. zn. 2 Cdo/41/2009 zo dňa 29. októbra 2009):

... Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach uviedol, že pokiaľ nebolo nariadené pojednávanie, hoci naň boli splnené zákonom stanovené podmienky, bola takýmto postupom súdu odňatá účastníkovi možnosť konať pred súdom (uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo 113/2009 zo dňa 29. septembra 2009, uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo 218/2009 zo dňa 27. augusta 2009, uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo 142/2009 zo dňa 28. júla 2009). ...

Nenariadenie pojednávania, hoci naň boli splnené zákonné podmienky, zakladá na zákonnej úrovni dôvod odvolania podľa ust. § 237, písm. f/ O. s. p., kým na ústavnej úrovni spadá pod porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, lebo nariadenie pojednávania v zmysle ust. § 214/ O. s. p. sa neviaže na návrh účastníka.

Preto, ak napriek vyššie uvedeným skutočnostiam Najvyšší súd SR v tejto veci nenariadil pojednávanie na prejednanie odvolania konal v rozpore s ust. § 214 ods. 1, písm. a/, písm. c/ O. s. p. v tomto prípade v rozpore s ust. § 214 ods. 1, písm. a/, c/ O. s. p., čím porušil základné právo účastníka na verejné prerokovanie veci vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. ...

Najvyšší súd SR nenariadil pojednávanie na prejednanie odvolania. Odvolací súd tak konal v rozpore s ust. § 214 ods. 1, písm. a/ O.s.p., nakoľko bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nakoľko to vyžaduje dôležitý verejný záujem keďže v danom prípade ide o dôvodné podozrenie z naplnenia skutkovej podstaty trestného činu marenia spravodlivosti, resp. zneužitia právomoci verejného činiteľa u vyšetrovateľa, pričom trestné právo je právom verejným.

Sťažovateľ upriamuje pozornosť na to, že mu bola odoprená rovnosť pred zákonom a rovnaký prospech zo zákona. Toto odoprenie alebo rozlíšenie predstavuje diskrimináciu.

Diskriminácia je v demokratickej spoločnosti neprijateľná, pretože symbolizuje najhorší výsledok odoprenia rovnosti pred zákonom.“

Sťažovateľ na základe uvedených skutočností navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol o nej nálezom takto:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k: 5 Cdo 235/2010 zo dňa 01. decembra 2010 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k.: 5 Cdo 235/2010 zo dňa 01. decembra 2010 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 27.000,- Eur (slovom Dvadsať sedemtisíc eur) na účet právneho zástupcu sťažovateľa

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 235/2010 z 1. decembra 2010.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v čase činnosti alebo v rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci,

posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti (s. 21 – 22 sťažnosti, pozn.), a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Konanie pred ústavným súdom je navyše ovládané princípom dispozitívnosti, ktorý vylučuje, aby ústavný súd zapájal do konania o sťažnosti iný všeobecný súd bez výslovného návrhu sťažovateľa.

Týmito pravidlami sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa. V danom prípade to znamenalo, že ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť iba z hľadiska možného porušenia označených práv sťažovateľa zaručených ústavou a dohovorom zo strany najvyššieho súdu, t. j. v rozsahu korešpondujúcom s návrhom na rozhodnutie vo veci samej (petitom; s. 21 – 22 sťažnosti, pozn.).

V súvislosti s uvedeným ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ je zastúpený advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov je advokát povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08).

Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému

prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07). Rovnako ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku (odvolania či dovolania) uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného odvolania či dovolania vôbec boli naplnené.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené skutočnosti predovšetkým konštatuje, že argumentácia uvedená v sťažnosti a skutkové vymedzenia zásahov do označených práv sa v prevažnej miere netýkajú konania a rozhodnutia, vo vzťahu ku ktorému žiada sťažovateľ od ústavného súdu vyslovenie porušenia svojich práv podľa ústavy a dohovoru (teda sa netýkajú namietaného uznesenia najvyššieho súdu), ale smerujú, okrem jednej výnimky (nenariadenie pojednávania dovolacím súdom, ktoré malo smerovať k prerokovaniu dovolania), voči namietaným pochybeniam, ku ktorým malo dôjsť v konaní pred krajským súdom, resp. okresným súdom, ktoré boli nad rámec petitu – návrhu na rozhodnutie požadované sťažovateľom, a preto sa nimi ústavný súd osobitne nezaoberal.

Predmetom preskúmania a posudzovania ústavného súdu z hľadiska tvrdeného porušenia práv sťažovateľa bolo len označené uznesenie najvyššieho súdu.

Najvyšší súd v rámci konania o dovolaní vecne nepreskúmaval rozsudok krajského súdu sp. zn. 14 Co 20/2010, 14 Co 21/2010 zo 7. júla 2010 a neposudzoval úplnosť zistenia skutkového stavu veci či nesprávnosť skutkových zistení, keďže, ako uviedol «*v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O. s. p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie... nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm.*

a/ a b/ O. s. p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) vád. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O. s. p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože - na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu - nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O. s. p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).».

Keďže najvyšší súd v prvom rade preskúmaval, či sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, a v tejto súvislosti odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 243b ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný, neobstojí námietka sťažovateľa, že najvyšší súd sa nevyrovnal s jeho námietkami a nedal odpoveď na dovolaním nastolené otázky. Nevyhnutnou podmienkou možného posudzovania týchto otázok v nadväznosti na predmet sporu by totižto musela byť prípustnosť dovolania, čo v danej veci splnené nebolo.

Najvyšší súd sa však v namietanom uznesení podrobne zaoberal prípustnosťou dovolania vo všeobecnosti a osobitne jeho prípustnosťou z hľadiska dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP, pričom okrem iného uviedol:

„V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie

zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O. s. p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O. s. p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na žalovaným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameral na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednáwanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných

práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi a žalovanému neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.“

Najvyšší súd sa vo svojom dovolacom rozhodnutí podrobne vyrovnal s námietkami sťažovateľa, ktoré smerovali proti prvostupňovému súdu, resp. odvolaciemu súdu, prípadne proti oboj všeobecným súdom, ktoré vo veci konali, a v tejto súvislosti konštatoval:

«Pokiaľ dovolateľ poukazuje na neodôvodnené prietahy v konaní pred prvostupňovým súdom, dovolací súd uvádza, že v zmysle § 6 O. s. p. súd postupuje v konaní v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Tomu korešpondujúce procesné právo účastníka môže byť v určitom prípade negatívne dotknuté nečinnosťou súdu, ktorej dôsledkom sú prietahy v konaní. Právnym prostriedkom ochrany v prípade ich vzniku je právo účastníka obracať sa so sťažnosťou na orgány súdnej správy a právo podať sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky. Prietahy v súdnom konaní nie sú ale judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za dôvod, ktorý by bez ďalšieho zakladal procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (vid' napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré bolo uverejnené

v časopise *Zo súdnej praxe* pod č. 4/2005 a tiež uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 194/2008).

Najvyšší súd Slovenskej republiky nemal ani v prejednávanej veci dôvod odkloniť sa od doterajšej judikatúry.

K námietke žalovaného, že súdy nevykonali ním navrhnuté dôkazy, dovolací súd uvádza, že táto námietka žalovaného nie je dôvodná, pretože súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníka konania. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000).

V zmysle § 132 O. s. p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesné prípustné - vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p.).

K námietke dovolateľa, že súd prvého stupňa nerešpektoval záväzný právny názor odvolacieho súdu v zmysle § 226 O. s. p., keď nepribral do konania znalca, resp. opätovne nevypočul znalca Ing. L. a nevykonal žiadne ďalšie dokazovanie v intenciách právneho názoru odvolacieho súdu, dovolací súd považuje za potrebné uviesť, aj keď odvolací súd vo svojich zrušujúcich uzneseniach dal súdu prvého stupňa pokyn na doplnenie dokazovania, prípadným nerešpektovaním tohto pokynu by sa prvostupňový súd neodchýlil od záväzného právneho názoru odvolacieho súdu v zmysle § 226 O.s.p., nakoľko za záväzný právny názor odvolacieho súdu nemožno považovať jeho pokyny na ďalší postup súdu prvého stupňa po procesnej stránke, napríklad na doplnenie dokazovania za účelom zistenia skutkového stavu.

Pokiaľ ide o námietku žalovaného, že súd prvého stupňa nerozhodol o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, dovolací súd uvádza, že tento postup prvostupňového súdu nemal za následok odňatie možnosti žalovaného konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., nakoľko o predmetnej žiadosti žalovaného rozhodol po predložení veci odvolací súd postupom podľa § 211 ods. 1, veta štvrtá O. s. p., v zmysle ktorého odvolací súd rozhodne aj o návrhoch podľa § 138 ods. 1 O. s. p. vrátane tých, o ktorých nerozhodol súd prvého stupňa. Žiadosti žalovaného o oslobodenie od súdnych poplatkov odvolací súd vyhovel.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná ani námietka žalovaného týkajúca sa nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESELP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgíadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody svojho rozhodnutia. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Pokiaľ ide o námietku žalovaného spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O. s. p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O. s. p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O. s. p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože - na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu - nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O. s. p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).»

K ďalším námietkam sťažovateľa súvisiacim aj so zmenou právnych predpisov, najvyšší súd uviedol:

„K námietke dovolateľa, že rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní, dovolací súd považuje za potrebné

uviesť, že tento dovolací dôvod, ktorý bol obsiahnutý v ustanovení § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. účinného do 31. augusta 2003, nie je od účinnosti zákona č. 353/2003 Z. z., ktorým bol zmenený a doplnený Občiansky súdny poriadok, súčasťou našich procesných podpisov.“

Svoju argumentáciu najvyšší súd uzavrel takto:

„Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, prípadne že by konanie bolo postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O. s. p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O. s. p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p. a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný,

odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.“

Z citovanej časti odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu ďalej zjavne vyplýva aj to, že tento sa s argumentmi sťažovateľa týkajúcimi sa jeho tvrdenia, že mu bola postupom krajského súdu odňatá možnosť konať pred súdom [dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP, pozn.], podrobne a pritom ústavne akceptovateľným spôsobom vyrovnal, uvádzajúc konkrétne dôvody, prečo nebolo potrebné v danom prípade nariadiť pojednávanie. Ústavný súd sa stotožňuje so závermi najvyššieho súdu, a preto považuje za postačujúce v podrobnostiach na ne len poukázať.

Napokon je potrebné zdôrazniť, že najvyšší súd preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu aj z toho hľadiska, či nie je postihnuté niektorou z väd taxatívne uvedených v § 237 písm. a), b), c), d), e) a g) OSP; pritom ani k takému záveru nedospel.

V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na meritórne rozhodnutie o dovolaní, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01) alebo ak všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

Právo na súdnu ochranu (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie) sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť vo veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravuje § 236 a nasl. OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 239 OSP. Dovolacie námietky sťažovateľa tak, ako boli formulované v jeho dovolaní spísanom advokátom, bolo potrebné vyhodnotiť ako námietky týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré však samy osebe prípustnosť dovolania nezakladajú. Nesprávne právne posúdenie veci je len jedným z dôvodov, ktorým možno inak prípustné dovolanie v zmysle § 241 ods. 2 OSP odôvodniť.

Najvyšší súd rozhodol vo veci sťažovateľa spôsobom, s ktorým sťažovateľ síce nesúhlasí, ale namietané uznesenie bolo primeraným spôsobom odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd v danom prípade nie je oprávnený ani povinný nahrádzať svojimi vlastnými. Ústavný súd totižto nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že v dovolacom konaní nedošlo k odňatiu možnosti preskúmania napadnutého výroku odvolacieho súdu, pretože najvyšší súd postupoval v súlade s normami občianskeho súdneho konania, ak odmietol dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu ako neprípustné a také, ktorým sa sťažovateľovi neodňala možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP]. Taký postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odopretie prístupu k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 235/2010 z 1. decembra 2010 obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov

a nejde o arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené rozhodnutie nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Z uvedených skutočností vyplýva, že medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a možnosťou porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je taký vzťah, ktorý by odôvodňoval prijatie sťažnosti na jej ďalšie konanie po jej predbežnom prerokovaní. Ústavný súd preto odmietol sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2011